

עפ"א 8388/04-18 - עירית תל-אביב-יפו נגד יצחק פרטוש

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 8388-04-18 עירית תל-אביב-יפו נ' פרטוש

לפני	כבוד השופטת עמיתה מרים סוקולוב
מעוררת	עירית תל-אביב-יפו
	ע"י ב"כ עו"ד הניה שכטמן
נגד	יצחק פרטוש
משיב	ב"כ עו"ד בני קמפנר

פסק דין

בפני ערעור על החלטתו של בית משפט לעניינים מקומיים בתל אביב (כב' השופט ע. מסארווה) מיום 15.2.18 לפיה צו ההריסה המנהלי נשוא הדיון לא ניתן על ידי הגורם המוסמך על פי חוק ועל כן קיבל בית משפט קמא את הבקשה לביטול הצו, והצו בוטל.

הרקע

ביום 13.11.17 ניתן צו הריסה מנהלי לגבי בניה ללא היתר של 2 תקרות בטון וברכת שחיה בדירת דופלקס בקומות ג ו- ד של בניין בתל אביב.

הצו ניתן בהתאם להוראת סעיף 221 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965 (להלן: "**החוק**"), כפי שתוקן בתיקון 116 ונחתם על ידי מנהל מחלקת הפיקוח על הבניה במערערת, אינג' ד. שטיינברג, על פי סמכותו מכוח כתב האצלה שניתן לו על ידי מהנדס הועדה המקומית.

המשיב הגיש לבית משפט קמא בקשה לביטול צו ההריסה המנהלי והעלה טענה מקדמית לפיה מנהל מחלקת הפיקוח על הבניה איננו מוסמך ליתן צו הריסה מנהלי וכי מהנדס הועדה המקומית איננו רשאי להאציל לאחר את סמכותו לחתום על צווים מנהליים.

בית משפט קמא קבע בהחלטתו, בין היתר, כי תיקון 116 לחוק הוא בבחינת תיקון משמעותי המשנה סדרי עולם כך שיש להניח כי סוגיית אצילת הסמכויות לא נעלמה מעיניו.

בנסיבות אלה, שתיקת המחוקק או העדר התייחסות מפורשת בתיקון 116 לחוק לאצילת סמכויות מהנדס הועדה המקומית, תומכת בעמדתו הפרשנית של המשיב.

תמיכה נוספת לטיעוני המשיב מצא בית משפט קמא בכך שהמחוקק התיר באופן מפורש אצילת סמכויות בקבעו בסעיף 232 כי מנהל היחידה הארצית לאכיפה רשאי לאציל סמכות זו למשנהו, למנהל היחידה או למפקח מיוחד.

בית משפט קמא קבע כי **"הילוכו זה של המחוקק מתיישב יותר עם הימנעות מהוראת אצילה שנעשתה במכוון ומדעת. השתיקה במקרה זה מלמדת על העדר הסכמה והעדר הסמכה"** (עמ' 13 להחלטה).

מהטעמים הללו קבע בית משפט קמא כי אצילת סמכויות מהנדס הועדה המקומית לאחר דינה להפסל.

עוד נקבע כי מאחר ומדובר בסמכות הריסה באמצעות צו מנהלי שבעבר ניתנה רק ליו"ר הועדה המקומית ובהמשך הוענקה בנוסף גם לבעל תפקיד בכיר בועדה המקומית, אין זה ראוי שאותו בכיר יעביר סמכותו זו ליחידת האכיפה עצמה ואף לא לעומד בראשה.

מדובר בהחלטה מנהלית בלתי סבירה העומדת בסתירה לעקרונות שהתוו בפסיקה לעניין אצילת סמכויות.

כאמור, בית משפט קמא פסל את האצלת הסמכויות ממהנדס הועדה המקומית למנהל מחלקת הפיקוח וביטל את צו ההריסה המנהלי.

להלן בתמצית טיעוני המערער

1. טעה בית משפט קמא כאשר קבע כי מהנדס הועדה המקומית איננו רשאי לאציל את

סמכותו להוצאת צווים הריסה מנהליים לפי החוק. על פי הוראות סעיף 20 לחוק, מהנדס הרשות המקומית בעיריית תל אביב הוא גם מהנדס הועדה המקומית. בהתאם לסעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (מהנדס רשות מקומית) התשנ"ב-1991 (להלן: **"חוק הרשויות המקומיות"**) הוא רשאי לעשות זאת והוא אציל את סמכותו להוצאת צווי הריסה מנהליים כדין למנהל מחלקת הפיקוח על הבניה.

בית משפט העליון בפרשת עורקבי (רע"פ 5635/93 פ"ד מח(2) עמ' 397) הכיר באצילת סמכויות לפי חוק הרשויות המקומיות ובמקביל לערוץ ההסמכה שהיה קיים בחוק.

2. טעה בית משפט קמא כאשר קבע כי סעיף 232 לחוק יוצר הסדר שלילי לעניין אצילת סמכותו של מהנדס הועדה המקומית להוציא צווי הריסה מנהליים.

סעיף 232 לחוק מאפשר למנהל היחידה הארצית לאכיפה לאציל סמכויותיו להוצאת צווים מנהליים מאחר וסמכויותיו הוגדרו לראשונה בתיקון 116 לחוק, בעוד שסמכויותיהם ותפקידיהם של שני הגורמים האחרים אשר הוסמכו ליתן צווים מנהליים, הוסדרו לפני חקיקתו של תיקון 116 דנן.

3. טעה בית משפט קמא משקבע כי כוונת המחוקק היתה כי רק גורמים בכירים שאינם עוסקים במלאכת האכיפה השגרתית יוסמכו להוציא צווים מנהליים.

בתיקון לחוק הוסמך מנהל היחידה הארצית לאכיפה להוציא צווים מנהליים למרות שעיסוקו הוא בתחום האכיפה בלבד.

דיון והכרעה

לאחר ששמעתי באריכות את טיעוני באי כוח הצדדים ועיינתי בכתבי הטענות ובחומר המשפטי שהוגש בבית משפט קמא ובזה שצורף לערעור, שוכנעתי כי דין הערעור דן להידחות.

צו ההריסה המנהלי, נשוא הדיון, ניתן בהתאם לסעיף 221 לחוק התכנון והבניה (תיקון מס' 116) התשע"ז - 2017 (להלן: "**תיקון 116**"), על פיו נתנה הסמכות להוצאת הצווים המנהליים, לא רק ליו"ר הועדה המקומית כפי שהיה בעבר, אלא לשלושה גורמים:

1. מנהל היחידה ארצית לאכיפה

2. יושב ראש הועדה המקומית

3. מהנדס הועדה המקומית

השאלה העיקרית השנויה במחלוקת בין הצדדים והעומדת לדיון בפני היא, האם מהנדס הועדה המקומית היה רשאי לאציל את סמכויותיו? המערערת טוענת כי מאחר ובהתאם לסעיף 20 לחוק, מהנדס הרשות המקומית בתל אביב משמש גם בתפקיד מהנדס הועדה המקומית הרי לפי סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות הוא רשאי לאציל את סמכויותיו לאחר, לרבות סמכויותיו כמהנדס הועדה המקומית.

לטענת ב"כ המשיב, מהנדס הועדה המקומית איננו רשאי לאציל את סמכויותיו מאחר ואין הוראת חוק הסמיכה אותו לאציל את סמכויותיו.

בסעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות יש סמכות אצילה למהנדס הרשות המקומית ולא למהנדס הועדה המקומית. מדובר בשתי פונקציות שונות לחלוטין, גם אם מי שאוחז בהן הוא אותו אדם.

את סמכותו כמהנדס הרשות המקומית הוא רשאי לאציל לפי הוראת סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות ואת סמכותו כמהנדס הועדה המקומית הוא איננו רשאי לאציל.

כאמור, שמעתי בקשב רב את טיעוני ב"כ הצדדים ולאחר שחזרתי ובחנתי את כל הוראות החוק הרלוונטיות, שוכנעתי כי אכן אין הוראת חוק מפורשת המסמיכה ומתירה למהנדס הועדה המקומית להאציל את סמכויותיו.

אין חולק כי בועדה מקומית אשר מורכבת מרשות אחת, בהתאם להוראת סעיף 20 לחוק הרשויות המקומיות, מהנדס הרשות המקומית ישמש גם בפונקציה של מהנדס הועדה המקומית. אולם, גם אם מהנדס הרשות המקומית במקרה זה חובש שני כובעים, עדיין מדובר בשתי פונקציות שונות לחלוטין ובעלות סמכויות שונות ונפרדות על פי החוק.

יודגש כי ברשויות מקומיות קטנות מדובר בשני נושאי תפקידים שונים לגביהם וודאי שאין לקבל את טיעונה של המערערת ונשאלת השאלה, מדוע יהיה שונה המצב החוקי כאשר מדובר בעירייה גדולה כעיריית תל אביב?

אין חולק כי בהתאם לסעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (וההגדרה שבסעיף 1 לחוק זה) מהנדס הרשות המקומית רשאי להאציל את סמכויותיו (ראה פרשת עורקבי ברע"פ 5635/93), אולם מדובר בסמכויות כמהנדס הרשות המקומית ולא בסמכויותיו כמהנדס הועדה המקומית, והסמכויות הללו הן שונות לחלוטין גם אם במערערת מדובר באותו נושא תפקיד.

אין סמכות אצילה מפורשת בנוגע לסמכויותיו של מהנדס הועדה המקומית ועל כן אין הוא רשאי לאציל את סמכויותיו.

הסמכות ליתן צווים מנהליים ניתנה על פי חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 116) לשלושה, ביניהם מהנדס הועדה המקומית. סמכות זו, אשר הנושא אותה במקרה נשוא הדיון, הוא גם מהנדס הרשות המקומית של העיר תל אביב, איננה נותנת לאצילה מאחר וכאמור, לגבי מהנדס הועדה המקומית אין הוראת חוק המתירה לו לאציל את סמכויותיו.

מאחר וקבעתי כי אין הוראת חוק המסמיכה את מהנדס הועדה המקומית להאציל את סמכויותיו, אין צורך לדון בשאלה האם ראוי היה לאציל את הסמכויות שהאצלו.

באמרת אגב יאמר, כי אם אכן היתה הוראת חוק המסמיכה את מהנדס הועדה המקומית לאציל את סמכויותיו הרי שבין היתר, מהטעמים שפרטה ב"כ המערערת, אינני סבורה כי לא ראוי היה לאציל את הסמכות דנן למנהל מחלקת הפיקוח על הבניה במערערת, כפי שקבע בית משפט קמא.

אין בסיס למסקנה לפיה כוונת המחוקק היתה להפקיד את מלאכת הוצאת הצווים המנהליים דווקא בידי גורמים "שאינם עוסקים במלאכת האכיפה עצמה", כפי שקבע בית משפט קמא שהרי המחוקק נתן סמכות למנהל היחידה הארצית לאכיפה להוציא צווים מנהליים ואף הסמיכו להאציל סמכות זו לפי הוראת סעיף 232 לחוק.

זאת ועוד, סעיף 232 אף איננו יוצר הסדר שלילי לעניין אצילת סמכויותיו של מהנדס הועדה המקומית להוציא צווים מנהליים.

אשר על כן ומהטעמים שפורטו לעיל, אני דוחה את הערעור.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ח, 18 יוני 2018, בהעדר הצדדים.

